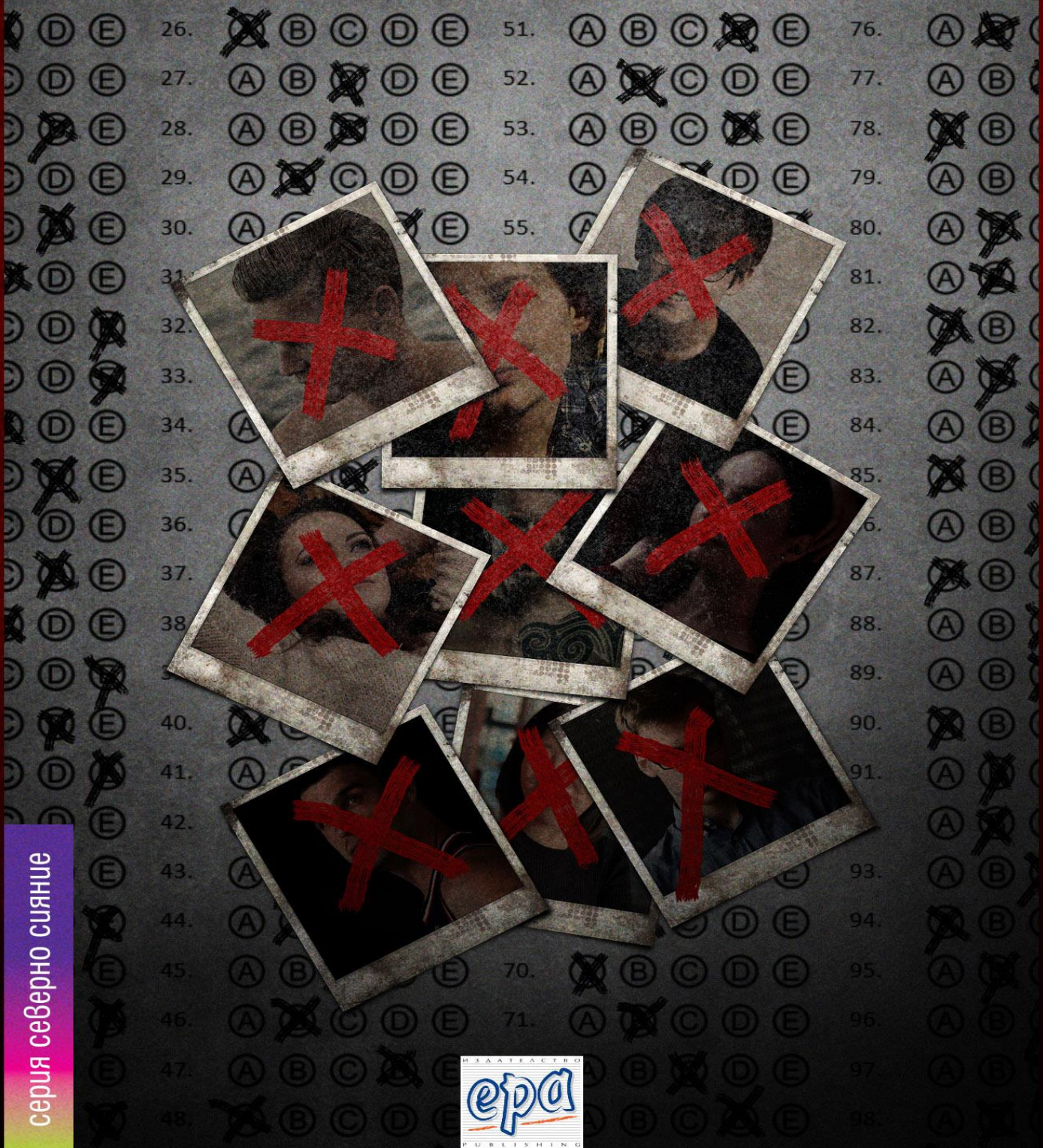

СЕБАСТИАН БЕРГМАН СЕ ЗАВРЪЩА

ЮРТ & РУСЕНФЕЛТ

**ХОРАТА, КОИТО
НЕ ГО ЗАСЛУЖАВАХА**

серия северно сияние

ЮРТ & РУСЕНФЕЛТ

ХОРАТА, КОИТО НЕ ГО ЗАСЛУЖАВАХА

De underkända

© Michael Hjorth and Hans Rosenfeldt, 2015

All rights reserved.

© Стела Джелепова – превод

© Живко Петров – художествено оформление на корицата

© Издателство ЕРА, София, 2018

ISBN 978-954-389-467-3

Уважаеми господин Шелман,

От много години чета Вашите публикации. Отначало на хартиен носител, а от няколко години и в интернет. Невинаги споделям становищата Ви и се е случвало да не одобря както избора на тема, така и ъгъла, от който е поднесен репортажът; независимо от това обикновено откривам известно развлечение във Вашия продукт.

Сега обаче се чувствам длъжен да поставя този въпрос пред Вас в качеството Ви на главен редактор.

Защо в публикациите Ви се поощрява чистата идиотия?

Кой реши, че глупостта трябва да бъде приветствана и превърната не просто в норма, а в нещо желано и търсено?

Защо давате трибуна на личности, които не само не знаят през коя година е избухнала Втората световна война, но и не притежават елементарни познания по математика и са неспособни да формулират и едно смислено изречение? Личности, чийто единствен талант е да цупят устни за тъй наречените „селфита“ и чиято единствена заслуга е, че са се изложили публично, като са правили секс в някое от безбройните риалити предавания, които заливат телевизионните канали вечер след вечер.

В работата си срещам много младежи. Възпитани, интелигентни, съвестни и амбициозни. Млади хора, които участват в дебати, трупат знания, мислят критично и се образоват, за да изберат един ден интересна и стимулираща професия и да дадат своята дан за обществото. Младежи, които искат. Които могат.

На тях трябва да отделяте внимание. Тях трябва да давате за пример. Не безсърдечните, егоистични, вманиачени по външния си вид създания, които с металните халки по езика си и покритото си с вулгарни татуировки тяло парадират с ниската си интелигентност и несъществуваща обща култура.

Затова повтарям въпроса си и чакам отговор във вестника:

Кой реши, че глупостта трябва да бъде приветствана и превърната не просто в норма, а в нещо желано и търсено?

*С уважение,
Катон Стари*

– Имаш трийсет секунди.

Мире едва чу металическото щракане, когато стрелката на хронометъра отново се раздвижи. Колко още щеше да продължи това? Какво беше казал онзи?

Щял да зададе шейсет въпроса.

Този кой беше поред? Мире нямаше представа. Имаше чувство, че е тук от цяла вечност. Още се мъчеше да разбере какво става.

– Искаш ли да повтора въпроса?

Мъжът седеше близо.

От другата страна на масата.

Гласът му – дълбок и спокоен.

За първи път чу този глас преди около две седмици по телефона. Мъжът му се обади и се представи като Свен Катон, журналист на свободна практика. Искал да вземе интервю. Или по-скоро да му направи портрет. Вярно, Мире не спечелил, но бил един от участниците, на които пресата и социалните мрежи обръщали най-много внимание. След видяното хората си създали определена представа за него. Свен искал да придаде дълбочина на образа му. Да покаже други негови страни, скритата му същност. Дали имал възможност да се срещне с него?

Срещнаха се. В „Кюрхотелет“. Свен го покани на обяд. Решиха да пият по бира, макар че беше вторник и часът едва минаваше единайсет и половина. Но беше лято. Ваканция. Журналистът постави малък магнетофон на масата и започна да задава въпроси. Мире отговаряше.

Сега мъжът срещу него очевидно беше изтълкувал мълчанието му като „да“.

– Към коя част на речта принадлежат думи, описващи връзките между лица, предмети и места, например *на, до, пред, във*?

– Не знам – изпъшка Мире и сам чу колко изтощен звучи.

– Остават ти десет секунди за размисъл.

– Не знам! Не мога да отговоря на тъпите ти въпроси!

За няколко секунди се възцари тишина, после се чу щракане от спирането на хронометъра и още едно от връщането му в нулево положение.

– Следващ въпрос. Как се нарича корабът, с който Христофор Колумб открива Америка през 1492 година? Трийсет секунди.

Щрак.

Хронометърът отново започна да отброява.

Интервюто беше минало добре. Свен беше някъде на възрастта на бащата му, дори малко повече, и не разбираше кой знае колко, но проявяваше искрен интерес, поне така му се стори. Приятен събеседник. Когато Мире се върна от тоалетната, Свен им беше поръчал по още една бира.

От нея е било. Втората бира. Сигурно е сипал нещо вътре – не след дълго на Мире му прилоша. Загуби концентрация. Почувства слабост.

Свен предложи да го закара вкъщи.

Излязоха от ресторанта. Тръгнаха към паркинга.

И после той се събуди тук.

Главата – отпусната върху твърдата маса.

Надигна се до седнало положение и му отне няколко секунди да осъзнае, че не вижда нищо. Опита се да махне онова, което покриваше очите му, но установи, че може да помръдне ръце едва сантиметър-два. При всеки опит се чуваше стържещ металически звук.

Вериги. Белезници.

Развика се и задържа белезниците, но млъкна, като чу познатия глас:

– Никой няма да те чуе и няма как да се освободиш.

Пак се развика. Какво ставаше, мамка му? Какви ги вършеше този, по дяволите? Въз да редува заплахи и молби. Най-вече заплахи.

– Успокой се. Ще си тръгнеш след около половин час. Стига да получиш нужната оценка, разбира се.

– Каква оценка? – попита Мире. – За какво?

Шейсет въпроса.

Трийсет секунди време за мислене за всеки.

Нуждаел се от една трета верни отговори.

– Иначе? – попита Мире.

– Започваме – не го удостои с отговор мъжът, който вероятно всъщност не се казваше Свен Катон.

– Първи въпрос. Какво означава абривиатурата НАТО? Трийсет секунди.

Щракането от включването на хронометъра, последвано от по-слабо, но по-бързо цъкане от отброяването на секундите.

Мире почти не обърна внимание на първите десет-петнайсет въпроса. Продължи да дърпа белезниците, да пита какви ги върши този, да го вземат дяволите, какво иска, да се зарича да му разгони фамилията или пък да му даде каквото пожелае, само да го пусне.

Заплахи и молби.

Мъжът не се повлия от тях. С все същия спокоен глас задаваше въпросите си, пускаше хронометъра, предлагаше да повтори и очакваше отговор. След известно време безпристрастно обясни, че шансът за положителна оценка е намалял драстично и че ще е най-разумно Мире да се опита да се съсредоточи малко повече върху въпросите и малко по-малко върху заплахите.

Затова Мире започна да го слуша.

– *Какво е просто число?*

– *Кои животни влизат в „Голямата петорка“?*

– *През кое десетилетие се ражда остров Сюртсей южно от Исландия?*

– *Как се нарича международната единица за измерване интензитета на светлината?*

Някъде по средата Мире осъзна, че при всяко негово движение се чува шумолене. Найлон. Седеше върху найлон. Мека възглавница, увита в найлон. В света на Мире съществуваха само две възможни обяснения за това.

Едното беше, че възглавницата е нова.

Другото – че искат да я пазят.

От петна. Воня. Кръв.

Със силен приток на адреналин той взе решение да се справи. Да покаже на тази гад. Постара се да слуша, постара се да мисли. Трябваше да вземе проклетия изпит.

– В кой американски щат се намира град Чикаго?

– С кой символ се означава химичният елемент фосфор?

– Кой става крал на Швеция след Оскар I?

Въпрос след въпрос след въпрос с все същия спокоен дълбок глас. Мире не знаеше нито един отговор...

– Последен въпрос. От кое семейство е росомахата?

Щрак.

Кое семейство ли? Какво семейство?! Мире знаеше как е „росомаха“ на английски. *Wolverine*. Беше гледал всеки един филм на „Марвъл“. Но семейство?

– Да повтора ли въпроса?

– Не.

Мълчание. Тихото бързо цъккане. Щрак.

– Времето изтече. Да видим...

Мире въздъхна, облегна чело на масата. Изключено да е улучил двацет. На повечето въпроси изобщо не отговори.

Чу как мъжът се изправя. Мире бавно надигна глава от масата, ослуша се. Като че ли се приближаваше. Изведнъж Мире усети нещо студено и метално на челото си.

– Негоден си – заяви мъжът, който не се казваше Свен Катон.

Мире не успя дори да дръпне глава, преди съгстеният въздух от уреда за зашеметяване на добитък да изстреля малкото бутало, което незабавно проникна през черепа и се заби в мозъка.

Целият ѝ живот беше изтъкан от лъжи. Невидими. Над трийсет години сянката бе надвисвала над нея, без тя да забележи. Но стига толкова. Сега ги виждаше до една. Накъдето и да се обърнеше, се сблъскваше с тях.

Лъжите и предателствата.

Никой не ѝ казваше истината.

Никой.

Нито Ана, нито Валдемар, нито Себастиан.

Мама, татко и татко.

Макар че точно сега тя отказваше да мисли за тях като за родители. „Родители“ предполагаше обич. А тя нямаше да им я даде. Сега те бяха просто хора с имена, нищо повече.

Ана. Валдемар. Себастиан.

Стъпка по стъпка животът ѝ беше започнал да се пропуква. Полицейско разследване на финансови престъпления беше довело до ареста на Валдемар. Отначало тя беше убедена в невинността му, взе го за жертва на нещастно стечение на обстоятелствата. Все пак ставаше дума за собствения ѝ баща. Само че той призна вината си. Светът ѝ се разклати.

Тогавя тя не знаеше, че това е само върхът на айсберга.

Истинската пропаст се разтвори под краката ѝ, когато научи, че Валдемар не ѝ е биологичен баща. Това разкритие едва не я довърши. Тя трескаво се мъчеше да направлява потъващия кораб на новия си живот и да научи цялата истина. Притисна Ана, но изобщо не беше подозирала на какви измами е способна майка ѝ.

Предложи ѝ измислен баща.

Покойник.

Поредната лъжа.

Ваня разбираше защо не ѝ е разкрила истината за Валдемар. Разбираше и може би дори уважаваше решението ѝ. През целия ѝ живот той беше истинският ѝ баща. Най-добрият баща, когото можеше да си представи. Защо да ѝ го отнема? Защо да съсипе отношенията им без нужда?

Но сега? Когато тя научи кой е; или по-точно кой не е. Защо продължи с лъжите? Защо и сега я лиши от истината? Нямахше нито обяснение, нито оправдание, нито смисъл и единственият резултат беше вледеняване на отношенията между двете. Вечен лед, който Ваня не изпитваше емоционална необходимост да се опитва да размрази.

Не тя беше лъжкинята.

Тя беше невинна.

А после, когато всичко около нея вече се беше разклатило, ненадейно Себастиан Бергман също пристъпи от сенките.

Той беше нейният баща.

Затова се беше върнал в „Риксмурд“.

Мотивът му беше ясен като бял ден. Всичките му действия имаха една-единствена цел – да се сближи с нея, да станат приятели.

В нощта след сватбата на Били той я събуди. Тя още беше сънена, когато той заяви, че трябва да ѝ каже нещо и не, не може да чака. Не знаеше какво точно бе очаквала, когато седна до него на неоправеното легло, но със сигурност не и това.

„Аз съм ти баща, Ваня“ – така каза той и я хвана за ръка.

Поне си беше направил труда да ѝ разкрие истината с известна деликатност. Постара се да е възможно най-нежен. Обясни как самият той е научил и как не искал да разруши връзката ѝ с Валдемар, как Ана му забранила, как той въпреки всичко винаги мислел единствено за нейното благополучие.

Изглеждаше искрен.

Тя беше благодарна за това. Но то не променяше нищо. Лъжата си е лъжа.

Бяха си играли с живота ѝ.

Като в онзи филм с Джим Кери... „Шоуто на Труман“.

Всичко е било постановка и всички са били зрители, всички освен нея.

Тя, която винаги се беше гордяла, че е трезва и разумна, загуби почва под краката си. Сякаш се намираще в къща, в която всяка врата водеше до поредната задънена улица. Колкото и да се мъчеше, не можеше да открие изхода.

Излезе в болнични за две седмици. Седеше си в апартамента и се мъчеше да си върне контрола над емоциите. Не се получи, само осъзна колко самотна е всъщност.

През целия си зрял живот беше влагала енергията си в две неща – в работата и в семейството.

Да бъде добра полицайка.

Да бъде добра дъщеря.

Сега, като остана без семейство, ѝ оставаше единствено работата.

Само че там беше мъжът, който изведнъж се оказа неин баща. Двата ѝ свята се сблъскаха. Никъде нямаше да може да се освободи от мислите, които я преследваха. Но тя се нуждаеше точно от това.

Да изгради живот далеч от сенките.

Собствен живот. Само неин.

Само че нямаше представа как.